

Vesiosuuskuntien esitys maksujen tarkistamiseksi sekä tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kohtelun saavuttamiseksi

Kaupunginhallitus 28.02.2022 § 62
712/02.05.00.00/2021

Valmistelija Tekninen johtaja Reima Ojala

Naantalin kaupungin alueella toimivat vesiosuuskunnat ovat 12.4.2021 lähettäneet kaupunginhallitukselle esityksen maksujen tarkistamiseksi sekä tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kohtelun saavuttamiseksi. Esityksen ovat lähettäneet Ahteentaantien vesiosuuskunta, Ampuminmaan vesihuolto-osuuskunta, Laitsalmen vesiosuuskunta, Merimaskun vesiosuuskunta, Mälsälän vesi- ja jätevesiosuuskunta, Ruokorauman vesiosuuskunta ja Röölä-Hauspannan vesiosuuskunta.

Esityksessä kerrotaan, että:

- Naantalin kaupungin alueella toimii useita vesiosuuskuntia
- vesiosuuskunnissa käyttäjinä on yhteensä runsas 800 taloutta
- vesiosuuskunnat hoitavat oman alueverkkonsa investoinnit, huollot ja korjaukset, kulutusmittaukset, valvonnan, tiedotuksen, kirjanpidon ja laskutuksen
- vesiosuuskunnat tekevät tämän omarahoitteisesti rasittamatta Naantalin kaupungin budjettia
- edellisestä huolimatta Naantalin vesihuoltolaitos veloittaa vesiosuuskuntia samoilla kulutusmaksuilla kuin omia asiakkaitaan
- investoinnit ovat vastaavia, joita Naantalin kaupungin vesihuoltolaitos on tehnyt omassa verkostossaan
- vesiosuuskuntien ostaman veden määrä on verraten pieni, arviolta 1-3 % Naantalin vesihuoltolaitoksen myymästä veden määrästä.

Vesiosuuskunnat esittävät, että Naantalin kaupungin ja vesiosuuskuntien välisiä vesihuollon maksuja tulisi korjata siten, että kuntalaisten tasapuolinen kohtelu ja yhdenvertaisuus toimivat ja että vesiosuuskuntien investoinnit ja toimintakulut otetaan huomioon maksuissa.

Vesiosuuskuntien esitys kaupunginhallitukselle on liitteenä.

Liite A7, KH 28.2.2022

Vesihuoltopäällikön ja kaupunginlakimiehen laatima selvitys vesiosuuskuntien maksuperusteista:

Vuoden 2009 kuntaliitosten jälkeen siirtyi Naantalin vesihuoltolaitoksen asiakkaaksi erinäinen määrä yksityisiä järjestäytymättömiä vesiyhteisöjä (kimppajohtoja) ja useita järjestäytyneitä vesiosuuskuntia. Ennen kuntaliitosta verkostoihin liittyneillä yhteisöillä ei ole olemassa nykyisin käytössä olevaa liittymissopimusta Naantalin vesihuoltolaitoksen kanssa.

Seuraavat vesiyhteisöt ovat liittyneet verkostoon ennen vuotta 2009:

Järjestäytyneet vesiyhteisöt:

- Kainiemen Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 10 osakasta
- Päivölä-Vuorilan Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 13 osakasta

- Talosmeren Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 13 osakasta
- Hemptsaaren Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 10 osakasta
- Ahteentaan Vesiosuuskunta, Rymättylä, 50 osakasta
- Laitsalmen Vesiosuuskunta, Rymättylä, 36 osakasta
- Soltaatinnokan Vesiosuuskunta, Rymättylä, ei viemäröintiä, 45 osakasta

Järjestäytymättömät vesiyhteisöt:

- Palvan Kirkkolahden Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 6 osakasta
- Sauluoto-Munskari Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 4 osakasta
- Tulkinniemen Osakaskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 17 osakasta
- Karjaluodon vesiyhtymä, Rymättylä, ei viemäröintiä, 10 osakasta
- Koivusaaren vesiyhteisö, Rymättylä, ei viemäröintiä, 16 osakasta
- Pitkäluodon vesiyhtymä, Rymättylä, ei viemäröintiä, 10 osakasta

Kuntaliitosten jälkeen Naantalin vesihuoltolaitoksen verkostoon ovat liittyneet seuraavat järjestäytyneet vesiosuuskunnat:

- Velkuanmaan Vesiosuuskunta, Velkua, ei viemäröintiä, 30 osakasta
- Palsalan Vesiosuuskunta, Livonsaari, ei viemäröintiä, 44 osakasta
- Mälsälän Vesiosuuskunta, Merimasku, 24 osakasta
- Merimaskun Vesiosuuskunta, Merimasku, 66 osakasta
- Ruokorauman Vesiosuuskunta, Rymättylä, 110 osakasta
- Ampuminmaan Vesiosuuskunta, Rymättylä, 100 osakasta
- Röölä-Hauspanta Vesiosuuskunta, Rymättylä, 90 osakasta

Vesiosuuskuntien kanssa on käyty neuvottelut Naantalin vesihuoltolaitoksen kanssa ennen verkostoon liittymistä. Neuvotteluissa on tuotu julki liittymisperiaatteet sekä käyty läpi liittymissopimuksen kohdat. Liittymissopimukset on lähetetty liittyjille hyväksyttäväksi.

Yksityisten vesiosuuskuntien siirtäminen kaupungin vesihuoltolaitokselle ei liene mahdollista jo niiden suuren lukumäärän ja erilaisten sopimusten ja omistusten vuoksi. Vesihuoltolaitoksella ei ole resursseja kunnossapitää ja hoitaa osuuskuntien verkostoja ja laitteita. Tasapuolisen kohtelun toteuttaminen kaikkien yhteisöjen ja osuuskuntien kesken lienee kyseenalaista tai jopa mahdotonta toteuttaa taloudellisesti järkevästi ja kannattavasti.

Suurin osa yhteisöjen ja osuuskuntien liittyjistä on kesä- tai vapaa-ajan asuntoja. Eli verkostot ovat suurimman osan vuotta käyttämättä. Kulutusmaksujen tuotto on hyvin pientä eikä kata sinällään verkoston käyttö- ja kunnossapitokustannuksia. Korotetut perusmaksut olisivat osittainen ratkaisu tähän kysymykseen. Perusmaksut eivät kuitenkaan saa olla vesihuoltolain mukaisesti kuin korkeintaan 30 % perittävistä maksutuloista.

Vesiosuuskuntien verkostot on rakennettu nauhamaisiksi pitkiksi verkoiksi. Näistä on vaikeaa erottaa, mikä kuuluu runkoon ja mikä on tonttijohto-osuutta. Kunnossapitovastuun erottaminen on vaikeaa ja tasapuolinen kohtelu asiakkaiden kesken ei toteutuisi.

Naantalin vesihuoltolaitos omistaa, kunnossapitää ja hoitaa vesihuollon runko- ja jakojohdoverkoston sekä siihen kuuluvat laitteet. Jokainen kiinteistö omistaa ja kunnossapitää tonttijohtonsa ja siihen liittyvät laitteet. Tonttijohtoon liittymispiste on vesihuoltolaitoksen runko- tai jakojohdossa. Vesihuoltolain 6 §:ssä säädetään kiinteistön vesihuollon järjestämismvastausta ja vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta 7 §:ssä seuraavasti:

6 §. Vesihuollon järjestäminen.

Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin tässä laissa ja muussa laissa säädetään.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

...

7 §. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet.

Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Vesihuoltolain 8 §:ssä säädetään tarkemmin toiminta-alueen kriteereistä kunnan hyväksyessä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita:

Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että:

- 1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja
- 2) vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Edellä selostettujen seikkojen ja vesihuoltolain säädösten perusteella yksityisten vesiosuuskuntien siirtäminen kaupungin vesihuoltolaitokselle ei ole tarkoituksenmukaista eikä mahdollisesti lainmukaistakaan.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen on oltava sellainen, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta eli verkostoista taloudellisesti ja asianmukaisesti siten, että vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Vesihuoltolain vaatimus maksujen tasapuolisuudesta ei myöskään mahdollistane veden kuluttajahinnan (kulutusperusteinen veden kuutiohintaa) erisuuruista vesihuoltolaitoksen taksasta poikkeavaa hinnoittelua vesiosuuskunnille tai niiden jäsenille.

Vesihuoltolain 19 §:n 2 momentin mukaan vesihuoltolaitos voi käyttömaksun lisäksi periä liittymismaksua ja perusmaksua sekä muita maksuja laitoksen toimittamista palveluista. Nämä maksut voivat olla eri alueilla erisuuruisia, jos tämä on tarpeen kustannusten oikean kohdentamisen tai aiheuttamisperiaatteen toteuttamisen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä. Liittymismaksun suuruudessa voidaan ottaa huomioon myös kiinteistön käyttötarkoitus.

Naantalissa kaupungin vesihuollon liittymismaksuissa on otettu huomioon vesiosuuskuntien liittyminen vesihuoltolaitoksen verkostoon.

Kapasiteettivarausmaksu (ALV 0%):

- vesi, 10 000 €, sisältää viisi vettä käyttävää kiinteistöä
- jätevesi, 15 000 €, sisältää viisi jätevettä tuottavaa kiinteistöä
- seuraavat liittyjät: vesi 320 €/liittyvä kiinteistö ja jätevesi 480 €/liittyvä kiinteistö.

Kapasiteettivarausmaksu mahdollistaa vesiosuuskunnille ja niiden osakkaille huomattavasti pienemmät liittymismaksut kuin kiinteistökohtaisille liittyjille.

Naantalissa vesihuoltolaitos tulee jatkossa edelleen kehittämään yhteistyötä vesiosuuskuntien kanssa. Vesiosuuskuntien edustajien kanssa käydyssä neuvottelussa sovittiin vesihuoltolaitoksen ja vesiosuuskuntien välisestä yhteistyöstä osuuskuntien verkostojen desinfiointityössä. Vesihuoltolaitos selvittää myös vesiosuuskuntien vesimittareiden etälukukokeilua ja

etäluettavien mittareiden yhteishankintamahdollisuutta. Vesihuoltolaitos jatkaa vesiosuuskuntien hyväksi kokemaa neuvontaa verkostojen suunnittelussa, rakentamisessa sekä käyttö- ja kunnossapidossa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa edellä olevan vastauksen vesiosuuskuntien esitykseen.
Kokouskäsittely	Merkittiin, että tekninen johtaja Reima Ojala oli läsnä kokouksessa asiantuntijana tämän asian käsittelyn ajan.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.